

Gyöngymondatok.

(Ujkori íróktól.)

Élet. Életgond.

Nem okos beszéd, azt mondani: élni fogok; késő dolog azt mondani: holnap fogok élni! a bölcset azt mondja: tanulj élni! a keresztény: tanulj mindennap meghalni! *Lambert örgrófné.*

A világban két hatalmas úr van: a szerelem és a halál, — és mindkettő roppant sokak felett rendelkezik. Szeretni, mint meghalni, egykor mindenki kényszerülend. *Lafontaine.*

Az élet rövid, ha csak örvendetes részét számítjuk; mert ha kedves óráinkat mind összetennők, az évek nagy számából alig kerekednék ki néhány hónapra terjedő élet. *La Bruyère.*

Az élet szempillantási terjedelme nem érdemel akkora hirdetésményt annak tartóssága felől — beleértve gondjait és nyomorait. *Kleist.*

Nemtelen dolog az életet meggyűlölni mindaddig, míg a világnak használhatunk s abban szerencsések lehetünk. *Kleist.*

Életbölcse ség.

A világtársalgás és magányzás között a valódi bölcse ség a köze pben található. *Zimmermann.*

Ha szép életet akarsz élni, a múltért ne aggódj, a jelent mindig használd, kevés dolog hozzon kedvetlenségbe, különösen senkit se gyűlölj, és a jövőt bizd Istenre. *Göthe.*

Nem azt kívánni, a mivel nem birsz, hanem megelégedni avval, a mivel birsz, teszen életbölcse sé: amaz sokaknál történik, ez keveseknél. *Petrárka.*

Sírjak-e, hogy életemet
Jól használni nem tudtam?
S legkiesebb ösvényimet
Álmodozva folytattam?
Ha ezt újra elkezdhetném,
Ismét a multat követném.

Úgy éltem, hogy életemet
 Visszaélni nem bánnám;
 Úgy éltem, hogy életemet
 Végezni ne fájlalnám:
 Megcsókolgattam rózsáit,
 Megizzadtam vaspályáit. *Berzsenyi.*

A mit egy bolond tíz évi munkájából remél, azt a becsületes emberek egy szó kimondása alatt látják kezeiből kiragadtatni. *Lafontaine.*

É l e t k o r.

Mosolygasz, óh barát! hogy érett éveimben
 Gyuladva festem én az eltűnt gyermeket: (Ámor)
 Ah! most is újulást találok képzetimben
 S könnyebb szárnyain bolyong elmém a föld felett. *Kölcei.*

Földét a földmives szántja,
 Aztán beboronálja:
 Képünket az idő felszántja,
 De be nem boronálja. *Petőfi.*

Sok látszik lehetetlennek az aggott előtt, mit az ifjú keble és ereje még biztosnak talál. *P. Szathmári Károly.*

Ifjú korában az ember idegen tartományokat látogat, öreg korában saját birtokát. *Saphir.*

Ha 20 éves korunkban megmutatnák egy tükörben 60 éves korunkbeli képünket, hanyat esve rettennénk meg tőle. *Sevigné asszony.*

Minden életkor egy folyam, mely minket a sors lejtőjén viszen, mikor magunkat rábízunk. *Chateaubriand.*

Kedvesség, bájolás kirekesztőleg az ifjúság osztályrészei; az érettkor szépsége pedig őszi gyümölcsözés. *Sánd György.*

Álmaim tűnnek (az ifjúkor lejártával), leesik szemeimről a csalárd fátyol, s az aranyvilág rózsaberkeből sivatag vadon kel zordon időkkel: hol csak a külszín fűdi a valóság pusztá országát hibor állappellel, — ámde a bölcsnek beható szemével játszani nem mer. *Berzsenyi.*

Az életkor első felének ösztönei vannak, utolsó felének pedig fékjei. Bármi vagy is, nem sokáig lehetsz; s ha létezését kívánsz, igyekezz jó lenni. Egyedül az erény nem fél a vénségtől. *Petrárka.*

Minden életkorunkra úgy jutunk el, hogy sem hozzá tartózkodni, sem felhasználni nem tudjuk; mikor lefolyt, akkor látjuk át, mi hasznát vehettük volna. *Lambertné.*

Gyűjtötte: KISS MIHÁLY.

Irodalmi értesítő.

Anyag és szellem, bölcsészet-csillagászati tanulmány. Irta: *Kármán Pál*. Kiadja: Hornyánszky Viktor, Budapest. Ára 1 frt.

Napról-napra örvendetesen tapasztaljuk, hogy eredeti művekkel is egyre gyarapodik a magyar bölcsészeti irodalom. A kezünk alatti könyv is az eredeti művek számát szaporítja s meglepő ügyességgel igyekszik összeegyeztetni a bölcsészetet és a természettudományokat, — mivel külön-külön egyik sem elégséges az ember lelki szükségzeit kielégíteni, — a kijelentett vallás tanításaival. Szerző e művével útirányt akar adni e cél eléréséhez Bacon ismeretes mondása alapján: „A teljesen felfogott, áttanulmányozott bölcsészet Istenhez vezet“, megmutatván, hogy az anyagot a szellem kormányozza, még pedig az ember-anyagot az ember szelleme, a világ-anyagot az Isten szelleme.

A munka hét rövid fejezetre van felosztva, de tulajdonképpen két főrész van benne. Az első a csupán bölcsészeti, a másik a csillagászati rész.

Az első részben, — miután eléadja az ó- és újkori bölcsészek és vallásalapítók nézeteit Istenről, a világ elállásáról, az emberről és egymáshoz való viszonyaikról, — áttér a materialismus, — majd a szabad akarat kérdésének tárgyalására. Ezt tevén, mindenekelőtt kikel a materialisták ellen, s kevés szóval ugyan, de ügyesen czáfolja Spinozát, Holbachot, Büchnert, stbit. Rendszerükből ugyanis kilátszik, hogy nem tettek különbséget ok és okozat között, mi a tévedések útvesztőjébe juttatta őket. Az ok és okozat fogalma pedig erre nézve e szavakba van foglalva: *Ember az ember!* És e minőségünkben, mint egyrészt testi fogyatkozásaink miatt nem bírnak mint a madarak a levegőbe emelkedni, úgy szellemi korlátoltságunknál fogva nem tudunk a felsőbb lények, isteni tulajdonok megértésének magaslatára felemelkedni; s miként testi szemünknek van határa, melyen túl a tárgyakat nem láthatjuk, úgy lelki szemünknek is van, melyen túl a tudás megszűnik s gondolataink nem egyebek, mint sötétben való tapogatások. De valamint abból, hogy testi szemeinkkel látásunk határán túl semmi